

Naprej velja
za Ljubljano:
za vse leto 6 gl. — kr. a. v.
za pol leta 3 „ 20 „ „ „
za čet. „ 1 „ 75 „ „ „
po pošti:
za vse leto 7 gl. — kr. a. v.
za pol leta 3 „ 60 „ „ „
za čet. „ 2 „ 5 „ „ „

NAPREJ.

Oznanila.
Za navadno dvestopno
vrsto se plačajo:
5 kr., ktera se enkrat,
8 „ „ „ dvakrat,
10 „ „ „ trikrat
natisne, večje črke pla-
čujejo po prostoru.
Za vsak tisk mora biti
kolek (štampelj) za 30 kr.
Vredništvo je na starem
trgu hišna št. 15.

Rokopisi se ne vračujejo.

Dopisi naj se blagovoljno frankirajo.

Št. 31.

Ta list izhaja vsak vtorek in petek.

Tečaj I.

Misli o narodnosti.

Spisal L.

Po vseh kraljevinah in deželah našega cesarstva, koder bivajo Slovani, gojé in oznanjajo domoljubje, pristrčne želje, da bi jim bila narodnost zagotovljena. Vzlasti Slovenci se potezamo, ne samo, da nam se narodnost pripozná v državnopравnem oziru, temuč da se tudi narodu vpelje v djansko, javno življenje. Zdaj se še bolj vpraša nego prej: česa nam je treba, da pridemo tje, kamor bi radi? V čem najdemo najkrepkejše poročstvo in gotovo, trdno brambo svoje narodnosti? Preverjen sem, in trdim, da najpoprej v sebi in v svojej lastnej moči, in ako tu ne, potlej nikjer. V sebi, v lastnej navdušenosti moramo izvirka narodnemu razvoju iskati, in tudi najdemo ga. Razun te podloge pa dalje potrebujemo še drugih naprav, ki so tudi primerna poročstva naše narodnosti. Da to dokažem, treba obširnejšega razgovora.

Narodnost je visoka, rodovita, životvorna misel, kakor svoboda, vera in druge. Misli so si v rodu; logično se torej morejo primerjati druga drugej; sklepati se dá od druge do druge. Če le po vrhu preiščemo misli o svobodi in veri, vidimo, da sti dolgo dremali; da sti imeli majhen početek; da sti bili večkrat zatrti: ali vendar najdemo, da sti se potem krepko ustanovili, premagavši vse ovire in zadržke. Ako vprašamo zgodovine, kako se je to zgodilo, odgovarja nam, da svoboda, o ktorej hočem najprvo besediti, vkoreninila se je le tedaj in ondod, kadar in koder so državljani bili za-njo vneti, pripravljani za-njo iznebiti se dražih reči; kadar se je v državljanskih prsih krepko utrdila. Je li Grkom pomoglo kaj drugega nego to, da so vrgli na videz vsemogočnega Kserksa, in da so strli druge sovražnike? Ali kadar je pa izginila goreča ljubezen do svobode in domovine; kadar se je med Grke vpérila sebičnost in nezložnost: hitro so se morali udati Aleksandru vélicemu in potlej Rimljanom. Zastonj jim je rimski senat in narod obetal svobodo, kajti ljudstvo ni več svobodno, kadar mu dovoli svobodo drug narod, ker uže sama ta privolitev razodeva nesvobodo in sužnjost. Enako se je zgodilo Rimljanom, ki so mnogo sto let živeli svobodni; ali kakor jim je ugasnil plamen do stare svobode, umrla je tudi še svoboda. Katon, Ciceron, Brut in drugi so se zastonj borili; Cezar in Avgust prideta, in vzameta jim jedro nekdanje svobode, pustita le same lupine, same oblike, in celó te so se kmalo pogubile. — Enaka osoda je zadela druga nemarna ljudstva v srednjem veku in v denašnjih časih.

Videli smo, česa je potrebovala svoboda, predno je zmogla. Preiščimo zdaj, kako je nasprotna zadržke s pota spravila misel, ki se tiče vere. Znamo, da je krščanska vera uničila vse, in prelomila strašne verige zato, ker so bili prvi

kristjani tako vneti za-njo, da so jo nad vse čislali; znamo, da so protestantje za svoje misli iznebili se najboljšega, največjega blaga, in da so tudi potem zmogli; znamo, da so celó Židje (Judje) za vero prebili dosti groznega in hudega. Mislim torej, da sem dokazal po zgodovini, da ideji o veri in svobodi se nisti dali s korenem izruvat, dokler sti živeli v narodu, ampak na zadnje sti se zmagonosno venčali. Toda tega ne pričá samo zgodovina, temuč tudi teorija. Resna in stanovitna človeška volja je železna moč. Ko se je mnogo tacih moči zedinilo za misel o veri in svobodi; ko je vse ljudstvo za tisti misli vstalo: potem sti bili nepremagljivi.

Ali je z narodnostjo tudi taka? Menim da. Misli tekó vse iz istega studenca, to je iz iste duše, ki je nerazdelna. Da je gotovo le-ta teoretična sodba veljavna v djanstvu, to nam zopet zgodovina kaže. V starej dobi sta bila rimski in grški narod najbolj omikana in izobražena. Grkom ni pomogla samo prirojena bistroumnost, ne samo jasno, lepo nebo, pod katerim so živeli, ampak ljubezen do svojega bogatega jezika in do svojega iskrega naroda jim je dajala podporo, da so Rimljane izobraževali, ko so bili sami Rimljanom služni; da je grška literatura še vedno luč vsake izobraženosti. Navdušenost za svoj narod je dosti pomogla tudi Rimljanom, da niso le prišli na vrh slavne izobraženosti, ampak da so celó družim narodom vcepili svoj jezik in svoj duh. Kdor tega ne veruje, vprašam ga: ali bi svet bil kdaj čudil se veličanski rimske in grške izobraženosti, ako bi Greci in Rimljani bili zanemarjali svoj krasni jezik, in sramovali se svojega naroda?

(Dalje prih.)

Govor g. poslanca Hermana.

(V štajerskem deželnem zboru 14. dan marca.)

(Konec.) Prvosednik: razgovor se more ustaviti, seja more nehati, govor pa ne; gavornika samo prvosednik lahko ustavi. (Glasovi: prav res je to!) Poslanec Herman (dalje govori): hočem le odborovo poročilo primeriti rečem, kakoršne so zares. Pritegnilo se je tukaj, da je uradni jezik nemški jezik, in opirali so se na ministersko naredbo, dáno 15. marca 1862. leta, ktera daje polajšek. V tej naredbi je vedno le govorjenje, naj sodije slovenski uradujejo samo, če je mogoče; sodba, ali je mogoče ali ne, izročena je tacim, ki jim je vse do tega, da bi se ta reč pokazala, kakor ne bi mogoča bila. Rečeno je, naj bi se zapisniki prisegam narejali po mogočnosti v slovanskem jezici, da, po mogočnosti, moja gospóda! Ali to ni mogoče, moja gospóda! in da ni mogoče, kaže djanstvo, ker po vsej slovenskej deželi ni nobenega slovenskega zapisnika, ni nobenega slovenskega odloka (bescheid), in slovensčina stoji še vedno, kakor beračica, pred vrati. Ta na-

redba ravnopravnosti nikakor ne zagotavlja. Če deželni odbor pravi, da so gosposke rekle, naj se ne vpelje slovenski jezik, jaz lahko imenujem nekoliko sodij, ktere ne pravijo samo, da bi to bilo mogoče, ampak da bi tega bilo tudi želeli. Imenujem rogaško okrajno sodijo, in slavna zbornica naj mi dovoli, da bodem smel brati, kaj ona pravi. Prvosednik: ali slavna zbornica želi, da bi se iz kacega pisma kaj bralo? Tisti gospodje, ki hoté, da bi se bralo, naj izvolijo vstati. (To se zgodi.) Manjšina je. Prosim torej, da bi se le ob kratkem povedalo. Poslanec Herman: rogaška okrajna sodija namreč pravi, da je le samo težko, ali nemogoče ne, da bi se vpeljala slovenščina v pisalnice; da se težava zamenjava z nemogočostjo, in da so tamkajšnji uradniki z načelnikom vred pripravni uradovati v maternem jezici. Enako so govorile, dasitudi nekaj menj ugodno, sodije v Kozjem, v Ljutomerji in v Brežicah. Moja gospóda! kako daleč seza škoda, ki se godi Slovencem, vidimo tudi iz tega, da Slovencem ni celó dovoljeno, da bi se v njihovem maternem jezici narejala učilniška sprčila, imeniki in krstne bukve. Slavno deželno poglavarstvo je namreč škofijstvom in učilniškim vodstvom poslalo ukaz, v katerem je na ravnost prepovedano slovenska imena v učilniških sprčilih in imenikih pisati po slovenskem pravopisu. S tem se ujemlje neka tožba, ki mi je te dni v necem časniku na mèt prišla. Prav rad bi, naj bi mi slavna zbornica dovolila, da bi tožbo tukaj bral. Prvosednik: naj se o tem glasuje. Tisti gospodje, ki se ne branijo tega, da bi se brala tožba, naj izvolijo vstati. (To se zgodi.) Večina je. Poslanec Herman (bere): „pač ne more nobenemu izobraženemu prebivalcu lepe Štajerske biti neznanó, da se je zgodilo največ zarad jezika, ker se je od sekovske škofije odtrgal in labudskeje škofii pridružil tisti del Štajerske, v katerem živé Slovenci, da bi se odpravile razne sitnosti, ki so se kazale sem ter tje; vendar sti pri starej škofii ostali dve čisto slovenski in več namešanih žup (far), ker spadajo pod okrožje v Gradcu, kajti komisija ni na Slovence po razmerah njihovega jezika dovolj gledala, ko se je po jeziku v red spravljalo mariborsko okrožje. Nekaj ta razdelitev nekaj pa druženje nam je budilo precéj radovednega upanja, da narodno življenje krepko oživi, kar se tiče razuma in razvoja pametne omike kmečkih ljudi, ki so jako zanemarjeni ali pa gotovo napek pod vártuha devéni; toda naše upé je odnesla deroča Drava, da jih je pokopala v črno morje. Še celó slovenskih imen po zapisnikih ne smemo pisati slovenskimi črkami, kar se nam v sekovskeje škofii ni prepovedovalo; tudi se v duhovskem imeniku nobeno ime po slovenski ne piše, dasitudi je potrdila c. k. vlada naš pravopis, kakoršen je zdaj v navadi pri nas. To čisto nedolžno veselje nam bi se bilo vendar lahko dalo. Un dan so nam priporočali narodni mir, kakor govóri časnik „Telegraf“ 11. dan februarja meseca v necem dopisu iz spodnje Štajerske. Nam Slovencem nikoli ni prišlo na misel, da bi mir z nemškimi sosedi kako razdirali; gotovo nikoli nismo izkušali, da bi druge narode ustavljali v izobraževanju, tudi ne želj kazali, da bi jim hoteli narodne pravice kratiti; ali kar je našega, moramo na ravnost zahtevati pred Bogom in svetom, da nam se varuje. Z dušo in telesom smó porok za mir, ali samo za pravi mir, ki se opira na polno pravičnost in ravnopravnost do vsacega; toda trdno se vpiramo tistemu miru, po katerem so nas hoteli z lagotjo ponemčiti, kateri bi imel v sebi veliko nemčenje; tacemu miru bi se po robu stavili z vsem orožjem svojega duha; iznebili bi se vsega, kar bi koli pa pameti bilo. Mi Slovenci zahtevamo vse tisto, kar v narodnem oziru uživajo ljudje sekovske škofije, ki ima zgolj nemške prebivalce in le 10—12000 Slovencev brez Gradca; v labudskeje škofii pak je to na robe. Sekovci imajo,

kar je tudi pošteno, pravično, pametno in potrebno, imena svojih duhovnov, oznanila, zapisnike, krstne liste, kneško-vladično pisalnico itd. v jezici, ktere ga govóri največ ljudi te škofije. Mi Labudčanje nečemo črtice več, ampak samo to, kar naši sosedge popolnoma uživajo.“ —

Ko bi mi visoka zbornica hotela devoliti, da bi jej povedal želje, ktere imajo Slovenci, kar se tiče jezika po učilnicah in pisalnicah, kakoršne se boró v prošnji tistih 20.000 Slovencev, potem bi to prošnjo bral, da bi videli, da ni moja osobna želja to, kar zagovarjam. Prvosednik: ali želi slavna zbornica, da bi se brala ta prošnja, ki je bila uže po časopisih? Tisti gospodje, ki tega želé, naj izvolijo vstati. (To se zgodi.) Poslanec Herman: slavno zbornico bi res prosil, da bi se ta — —. Prvosednik: manjšina je. Poslanec Herman: ker tedaj slavne zbornice ne morem podučiti, kakor bi želel, hitim h koncu, in izrekam nasvet, ki je tak-le: „slavna zbornica naj izvoli skleniti: potrebe in blagost štajerske dežele zahtevajo, da bi se djanski v življenje spravilo najviše načélo, ki se tiče ravnopravnosti vseh narodov torej tudi štajerskih Slovencev, in da bi se po okolnostih v pisalnice in učilnice vnesel slovenski jezik. Štajerski deželni zbor tedaj po §. 19. za črko b) deželnega reda svetuje: slavna državna vlada naj državnemu zboru na ustaven présod podá načrtan zakon, po katerem bi se slovenski jezik štajerskim Slovencem v učilnice in pisalnice vpeljal tako, da: 1) ljudske učilnice dobé čisto narodno podlogo; da se više in srednje učilnice do dobrega popravijo, tako da bode slovenski jezik imel to, kar nemški; 2) da slovenski jezik povzdignejo za uraden jezik, samo da nemščina ostane diplomatičen jezik; 3) da se pripozná, da bodo slovenske besede v zakonih (postavah) popolnoma vero imele. Deželnemu odboru naj se naročí, da ta sklep oznani slavnej državnej vladi.“ — Le samo to naj smem še opomniti, da Slovenci nikakor ne mislijo nemščine odpraviti; ali v učilnicah naj bi hodila na vrsto le še tedaj, kadar bi po umnih pedagogičnih načélih bilo mogoče, namreč vsaj še le v četrtem razredu, in sicer tako, da bi potlej in po srednjih učilnicah bilo zapovedano slovenski in nemški jezik podučevati, in da bi se polovica učilnih reči razlagala v slovenskem, polovica pa v nemškem jeziku. Nikomur naj bi se ne branilo uradom podajati nemških vlog, ali odpisi bi se morali narejati v slovenskem jezici, ker tako hoče imeti uraden jezik, da bi narod v roke ne dobival sodeb v tujem, nerazumljivem jezici; da bi ne bil primoran v tuje besedi imeti pisem o najvažnejših rečéh. Prav žal mi je, ako slavne zbornice nisem popolnoma preveriti mogel o resničnih potrebah in željah slovenskega naroda. Te reči sem se globoko učil, in se jako pripravljaj; ali moram reči, da me je obšla nevolja, ker vidim, kako se zbornica véde. Če pa mislite, da sem hotel vneti naroden prepír (glasovi: nikakor ne!) potlej me napek sodite. Jaz van le brezi skrbi zagotavljam, da je slovenski narod potrpežljiv, in da je od nekđaj bil zvest prestolu in svojemu cesarju; da so pa vzlasti odpadniki tisti, ki delajo dosti zmešnjav, in ki so napravili tako stanje, ktere ga malo in dosti več ne more trpéti prebivalec, naj se šteje med to ali uno stranko. Naredite pošten zakon, potem zgine podpihovanje, ko bode vsak vedel, kako mu je.

(Na to so govorili zoper nasvet g. Hermana poslanci: Lešnik, dr. H. Mulley in Karničnik. Herman pak je opomnil): najbolj se mi zdí čudno, da g. Lešnik govóri zoper moj nasvet; saj ga je podpiral. (K poslancu Lešniku obrnen): ali niste vedeli, na kaj ste se podpisali? Prvosednik: to mu je svobodno, in zdaj mu nikakor ne brani izpodbijati. Poslanec Herman: to je navadno besedno lepótičje: bratovstvo! zloga! Komu pa hodi na misel, da bi razdiral bratovstvo? Pokažite

bratovstvo z deli, z deli, moja gospôda! Gospodje, ki so denes govorili pred menoj, ne znajo — iz oči v oči jim pravim, svojega maternega jezika! Morda nikoli niso brali slovenskega časnika ali slovenske knjige. Ne morejo tedaj soditi o jezici, kateri jim je neznan. (Oho!) Pozivljem in obračam se k nemški pravičnosti! Môja gospôda! Slovenec pravi: štajarskemu zboru več upamo, ker sploh je Nемец pravičen; ali od svojih odpadnikov nam se ni nadjati ničesa.

Dopisi.

Iz Gradca 13. aprila. G. K. — Domorodno veselo dolžnost izpolnim, če vam napišem nekoliko vrstic o slovanskem umetniku na goslih g. Laubu, Čehu po rodu. Včeraj je tukaj prvič koncertoval. Ker sluje, da je izmed najboljših goslarjev na svetu — nekteri celô pravijo, da je prvi — zbralo se je bilo toliko ljudi, da skoraj ni bilo mogoče gibati. Vse je težko čakalo začetka; mrtva tihota je postala, ko je stopil na oder, in pričel. Uže v sredi so mu strastno ploskali; a ko je nehal, vzdigne se dolgo hrménje in klicanje. Enako po godi so bile vse druge stvari, posebno tiste, ki jih je zložil sam. Videl sem prve goslarje iz Gradca, ki se niso mogli prečuditi njegovemu čarovnemu loku. To je čudovito, tako sem čul govoriti marsikoga, ko je šel iz prezgodaj minolega koncerta. Ko bi hotel svojo dolžnost izpolniti, kakor gré, drobnejše bi moral pretresati vse; ali menda je zadosti, če opomnim, da je včeraj umetnik pridobil nov lavorov list vencu, ki mu uže davno ovija slavno glavo. Ne veš, čemu bi se bolj čudil, ali glasovom, ki se milo gibljejo, poláhko doné, ki globoko sezajo v občutljivo srce, ali gibčnosti, čudnej gibčnosti, ki največe težave igraje premaga. Njegova godba človeka zamakne in povzdigne ga v nadzemeljske svetove. S kratka, naj bi Laub živel bil pred dve sto leti, bili bi ga sežgali za čarovnika (coprnika.) Poslušalci so bili navdušeni, očarani, in to ni, kar bodi, če pomislimo, kako zeló so razvajeni in kočljivi. G. Laub mi je včeraj sam rekel, da pojde od tod in uže v 14. dnevih v Ljubljano, kjer tudi méni koncertovati, in sicer najprvo v čitalnici. Prosim torej v domorodnej ljubezni vseh ljubljanskih rojakov in v zlasti gg. čitalničarjev, naj bi mu sladili bivanje v Ljubljani; naj bi mu njegov pot olepšali s cvetico prave domorodnosti in slovanske vzajemnosti, ker Laub ni le umetnik prve vrste, ampak tudi Slovan z dušo in telesom. Svojo domovino globoko nosi v blazem srcu, dasitudi je ločen od nje v svojem poklicu, ker je kamerni virtuoz pruskega kralja.

Iz Lašč. 13. aprila. M. O. — Moj zadnji dopis ni bil čisto brez koristi; Laščanje so si ga pripovedovali skoraj od besede do besede. Nekteri so se res jezili, celô v javnem kraji se je neprijazno govorilo o njem v slabem slovenskem jeziku, kajti javna slovenščina je pri nas največ tako slaba, da je ni poslušati; vendar pametni možaki vidijo, da so dan denes prišli drugi časi, nego so bili. — Laščanje mislijo voliti g. Svetca, kolikor je do zdaj meni znano. Zanašajo se na-nj posebno za to, ker je sin kmečkih ljudi in dober kmetu in gospodu. Slišati je celô, da imajo tudi Kočevrji dosti vere do g. Svetca. Čudež bi bil, ako bi ta mož ne sedel na poslanskem stolu, na katerem bode gotovo neutrudno delal za domovino, če je res tak, kakoršnega vse popisuje. Bati se je samo to, da bi ljudje ne šli po njivah in travnicih, ko bode čas voliti, ker zarés vedno še premalo vedó naši rojaci, kaj je politično življenje; tudi bodo menda nekteri jako hudo odvirali, in odgovarjali po Kočevji, Laščah in

po Ribnici, da bi ga ne volili; toda pameten človek potem svoj glas še raji in poprej vzdigne za g. Svetca. — Zdaj pa še kaj družega. Pri sv. Gregorji med Laščami in Sodrčico imamo tudi novo učilnico, na kateri stoluje mlad učiteljček, ki se trudi in vpíra, da bi sv. Gregorja in Brinosec ponemčil. Vzlasti z vaškim učilniškim oglednikom sta se zarotila, kakor kaže, da bi zasejala po Slémenih seme nemške omike, ker sta premislila, da kranjska zemlja je prostor nemške izobraženosti, ali če ni, da bi vsaj morala biti. Tudi hočeta ustrezati ribniškemu dekanu, ki je nekdaj sam hodil na slovenski Parnas, ali na Pegazu ali pa kako drugače, tega več ne vemo povedati, ker je uže mnogo lét, in stari ljudje radi pozabijo nepremišljenosti svojih mladih dni. Naj še opomnim, kako čuden mož je učilniški oglednik, ki ima pri sv. Gregorji oblast. Nemški slabo krevsá, da ga ni poslušati; časi pa na dolge čevlje rad obleče suknjo dopetáčo, da bi po nemščini imel duh, ker vé, da ljudje, ki nosijo suknje, mnogo bolj „špogajo“ nemščino, nego kmet, ki še prav do dobrega ne vé, kakošne koristi ga čakajo, kadar ne bode znal niti slovenskega, niti nemškega jezika, kakor tisti mlinar, ki je bil z vojske po dolgo letih zopet prišel domú. Na vojski je namreč bil pozabil materno besedo, nemškega se pa mož tudi ni bil naučil, kakor govori pravljica. Družega ni vedel revež, nego: „bil, bil“ in pri vsakej stvari: „bill“ Ta učilniški oglednik neče nikakor umeti, da bi kmetu koristilo, ko bi znal, kaj je pisano na papirji, ki hodi iz pisalnice, ker potem bi njega nihče več ne vprašal, in mož bi tedaj izgubil čast po svojej visokej domačiji. Ljudje se čudijo, kako je to, da ga niso uže izvolili za deželnega poslanca, kar bi gotovo rad prevzél.

Važnejše dogodbe.

Ljubljana. 12. dan t. m. je imel odbor c. k. kmetijske družbe sejo. Sôglasno se je sklenilo, da ima ostati kmetovalska učilnica v Ljubljani. G. dr. Bleiweis je hotel družim prepustiti vodstvo in poduk te učilnice, ker deželni zbor učencem ni dovolil stanovitne podpore, ampak le za leti 1863 in 1864; ali po dolgem prigovoru je dr. Bleiweis vendar zopet ostal, in tako se ta učilnica začne 10. dan maja meseca. G. dr. Bleiweis nareja statističen načrt kovaške, živinozdravske in kmetovalske učilnice v slovenskem in nemškem jezici, da bi se pokazala ljudém resnica v tej zadevi.

— V Ljubljani in po vsej Kranjskej ne bode več krušnega cenovnika (tarife.)

— Ta mesec bode v Ljubljani razstava, pri kateri pride na ogled 44 iz Dunaja pripeljanih lepih slik (podob), med kterimi jih seza mnogo v zgodbe sv. pisma; izdelal jih je slaven slikar v Karlsruhe. Razstava bode v reduti od 19. do 26. dneva t. m., vsak dan od devetih zjutraj do sedmih po poldne. Vstopnice se dobivajo v reduti pri vhodu, v Karingerjevej, Lerherjevej in Kleinmajerjevej prodalnici (štacuni.) Vstopnine bode plačevati ob delavnikih po 20 kr. a. vr., ob nedeljah pa po 10 kr. Kdor plača 1 gld., smé priti v razstavo, kadar hoče.

— V nedeljo 19. dan t. m. bode v čitalnici za slovó še en ples. Čitalnični odbor je sklenil, da se izdá 150 obligacij po 10 gld. brez obresti, kterih se pri vélicem zboru vsako leto po srečkanji vsaj 10 poplača.

Kranj. 8. dan t. m. je bila v kranjskej čitalnici „beseda.“ Peli so domači pevci 5 pesem, ljubljanski pa 4, in pomogli sti dvé domorodkinji z deklamacijami. Nova dvorana je bila vsa polna.

Metlika. V Žuničah, v Metliškem okraji, menda je bila s Hrvaškega skrivaj prignana tuja goveja živina, potem prodana v metliškem semnji, in zato je utegnilo priti, da je zdaj goveja kuga okoli Metlike. Na meji okuženih vasi stojé čuvaji, ki gledajo, da se nikamor ne smé živina goniti.

Trst. G. Paolo Tedeschi je šel 12. dan t. m. v zapor. Obsojen je na 2 meseca.

Dunaj. Novčno ministerstvo pridno dela, da bi zvršilo preudarek državnih stroškov za leto 1864. Ta preudarek bode za 14 mesecev, namreč od 1. dneva novembra meseca 1863. leta do 31. decembra 1864. leta, za to, da se pozneje napravijo tudi državni računi po solnčnem letu. Za teh 14 mesecev bode primanjkovalo državi samo okoli 30 milijonov goljdinarjev, t. j. toliko, kolikor bode v tem času treba vrniti dolgov. —

— Pridno se izdeluje nova osnova avstrijskega vojništva, po kateri namestu 80 bode 100 nabornih okrajev za pešce, torej namestu 80 tudi 100 polkov (regimentov) pehotne vojske.

— Storil se je glas, da bi nadvojvoda Štefan utegnill priti na Dunaj.

— Avstrijska, Francozka in Angleška so se pogovorile, da se zaradi Poljakov začno poganjati pri ruskej vladi.

— 9. dan t. m. je bila dr. Tkalčeva gospá pri svitlem cesarji. Nj. veličanstvo je sočutno poslušalo, ko je govorila o bolezni svojega moža, in odgovor je bil, da dr. Tkalčeva prošnja do zdaj še ni bila na vrsto položena, ali da bode o tem hitro povprašano.

— List „Presse“ je 13. dan t. m. ustavila policija zaradi naznanila, ki je na zadnji strani bilo iz samih števil.

Trojedina kraljevina. Hrvaška dvorna pisalnica si prizadeva, da bi dobila Šafarikovo knjižnico za narodno zagrebško muzejo.

— Reški veliki župan g. Smaic je 9. dan t. m. Rečanom pozneje dal tudi hrvaški razglas.

Česka. Gospodičina Pustovojtova je bila 12. dan t. m. v češkem gledališči, kjer so jej zavpili: slava! — 12. dan t. m. je bil god zaprtega g. dr. Julija Gregra, lastnika „Narodnih listov,“ in več praških prijateljev in tudi več mestnih in selskih zrenj je vredništvu „Narodnih listov“ poslalo voščila, ktera naj se mu oznanijo, kar bode najbrže mogoče.

— Nek meščan iz Mlade Boleslave je pri oranji našel rudén, po bizanški narejen križ, na katerem je Kristusovo telo, nad njim Bog oče v oblacih in pod njim sv. duh v golobjej podobi; na obeh straneh pa angeli klečé. Na unej strani je 7 vrstic dolg napis v staroslovenskej azbuki. Meščan misli ta važni križ darovati češkej muzeji.

— Logarji okoli Kladrubov in Hotušica so nastavljali samopropne puške, da bi tatinski lovci ne hodili krast fazanov. 12. dan marca meseca je neko ženo taka nastava precej ubila, decembra meseca lanskega leta je bila pa necega župnika tako obstrelila, da je 11 tednov ležal. Slišati je bilo časi, da so nekteri tudi pri nas tako nastavljali po zimi volku ali pa lesici. To je zelo nevarno, kakor se vidi iz tega, kar se je zgodilo na Češkem.

Krakov. 11. dan t. m. je bila pri g. Leonu Chrzanovskemu, sovredniku lista „Czasa,“ najprvo hišna preiskava, in potem so ga zaprli; neznano je za kaj. Taka je zadela tudi nekdanjega pruskega poslanca Ladislava Bentkovskega; „Czas“ pripoveduje, da so v Krakovu celó zaprli vikše karmelitankega in reformatskega samostana.

Ruska. Na dan je prišel razglas, ki zapadnjem Poljakom daje miloščenje. Ta razglas poleg družega pravi:

„dolžnost imamo skrbeti, da se ne bi dežela zopet vrnila v zmešnjave, in da političnemu živenu odpremo novo dobo, ktera hoče za podlogo imeti upravno in krajno samozakonje.

— Kronstadt in Petrograd so začeli trditi, pripravljaje se na boj; vojska je na vojno pripravo devéna. Cesarica to poletje ne pojde na Nemško, ampak le v Krim.

Poljska. „Czas“ piše, da razglas o miloščenji se je dal na svitlo, ker se je bilo bati, da bi se druge države ne vtikale v poljsko reč. Obrok do 1. dneva maja meseca, ki se odmérja Poljakom, kaže, kakor bi vlada vpor pripoznala, in za to bi druge vlade morda utegnile poprijeti se le-té prilike, da bi zahtevale preruirje. Bere se pa, da Poljaci miloščenja neté.

— Med Kolom in Loninom je bila bitev; zmogli so Poljaci. — Vielopolski ne misli odstopiti, ampak z Bergom izdeluje prenarédbo, ktera se ima Poljakom dati, kadar bode vpor upokorjen.

— Čehovski s 1500 vojaki je tam, kjer je bil nekđaj Langievic, namreč v gorah pri Svetem Krzyži. „Czas“ piše, da sta Sigmunda Vielopolskega v dvo boj poklicala grofa Branicki in Hojecki.

— Pri hudem boji pri Ciehocinku so se Rusi morali umekniti. Veliki knez je bil iz Petrograda vprašan, ali bi se dal ukaz o sekvestru tako raztegniti, ali ne, da bi zadel tudi zbornó Poljsko.

Italija. Pišejo, da je cesar Napoleon rekel vprašati, ali bi se mu hotel Viktor Emanuel pridružiti s 60.000 vojakov, ali ne? in da je Cialdini potrdil.

Loterija 15. aprila 1863.

Dunaj: 58, 3, 79, 31, 82.

Gradec: 71, 36, 62, 32, 82.

Dunaj 15. aprila. — Nadavek (agio) srebru 110.85.

15]

[1

Oznanilo.

V ponedeljek 20. t. m. in prihodnje dni, dopoldne od 9. do 12. in popoldne od 3. do 6. ure, bode dražba v hiši ljubljanske hranilaice hiš. št. 74 na poljanskem predmestji, v prvim nadstropji, pri kateri se bode razprodajalo premekljivo blago iz zapuščine prečest. korarja g. Jan. Šlakarja, in sicer zlatenina, srebrnina in druge dragotine, pohištvo in posteljsko blago, cerkvene oprave in knjige itd.

V Ljubljani 14. marca 1863.

Dr. Jernej Zupanc,

c. k. notar.

16]

[1

Razprodaja.

Ker mislim po sedaj začeti vso drugo, v Ljubljani čisto novo kupčijo, zato vse blago ki se méri na vatel, in ki je zdaj posebno v šegi, razprodajam še pod ceno, po kateri sem ga dobil iz fabrik.

Trgovec v Ljubljani na velicem trgu št. 240

„pri golobu pismonosu“ (Brieftaube.)
